

ALIANÇA CONTRA
LA POBRESA ENERGÈTICA

Seguiment i valoració de la implementació de la Llei 24/2015 per part de Govern de la Generalitat

11/07/2019

El passat 7 de març, dues setmanes després que fos publicada al BOE la sentència amb el desistiment dels articles d'habitatge impugnats al TC de la Llei 24/2015 de 29 de juliol de mesures urgents per fer front a l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, el Grup Promotor de la norma ens vam reunir amb el President de la Generalitat, el Sr. Quim Torra, per demanar la seva aplicació immediata i plena per part del Govern, com a mostra del compromís d'aquest en l'eradicació de l'exclusió residencial i com a prioritat de la Generalitat de Catalunya. En concret vam plantejar al President l'**aplicació urgent de les següents actuacions:**

1. Comunicació urgent als grans tenidors per fer explícita formalment la recuperació de l'obligació de fer ofertes de lloguer social en casos de dació en pagament i desnonaments per impagament d'hipoteca i de lloguer, advertint que l'incompliment comporta sancions greus de fins a 90.000€. També comunicació oficial als alcaldes/ses per tal que realitzin el control del compliment de la norma i apliquin les sancions derivades si no es fan les ofertes de lloguer social o no es fan en els termes que marca la Llei.
2. Pla de xoc per posar a zero les meses d'emergències d'habitatge de Catalunya. Fer complir l'obligació als bancs i grans tenidors a fer lloguer social a les famílies que actualment estan en les meses d'emergència en què la propietat és un gran tenidor i complir l'obligació de les administracions de real·lotjar les persones en mesa d'emergència protegides per la norma, a través d'un pla d'acció concret per fer realitat aquest compromís i donar una resposta a les 2.300 famílies en llista d'espera o pensions temporals, 550 a Barcelona, on la Generalitat i l'Ajuntament han d'aportar la meitat de recursos respectivament.
3. Difusió entre la ciutadania a través d'una campanya pública intensiva per tots els mitjans -inclosa TV i presència en espai públic- dels drets que la Llei proveeix a la població en situació de risc d'exclusió residencial, de la responsabilitat de les administracions en la seva protecció, dels recursos i els canals existents a tal efecte, i de les obligacions que determina pels privats.
4. Facilitació immediata dels protocols d'aplicació de la Llei -incloent models d'exigibilitat i sancions- a totes les administracions (professionals de la Generalitat, Ajuntaments, Consells Comarcals); realització de formacions arreu del territori per a

ALIANÇA CONTRA
LA POBRESA ENERGÈTICA

professionals públics i altres implicats, inclosos els referents a l'articulat de pobresa energètica i el d'habitatge.

5. Obrir a través del Departament de Justícia una interlocució directa amb el TSJC amb la participació del Grup Promotor amb l'objectiu d'actualitzar el protocol de comunicació de desnonaments entre Jutjats i Ajuntaments, garantir el coneixement dels jutges/ses i operadors jurídics de la norma, per garantir el seu compliment íntegre, així com el contrast efectiu de les ofertes de lloguer social anti-desnonaments mensuals i les sancions que se n'hagin de derivar.
6. Endegar amb celeritat i urgència actuacions decidides de mobilització de l'habitatge buit per a garantir la funció social de la propietat i augmentar el parc d'habitatges assequibles de lloguer, amb prioritització del mecanisme de cessió obligatòria d'habitatges de grans propietaris als preus de lloguer que marca la norma i garantint un traspàs mínim de recursos públics als privats. Utilitzar tots els recursos que proporciona la normativa d'habitatge com són les sancions i d'altres mesures efectives.
7. Sancions per part de l'Agència Catalana de Consum (ACC) per talls il·legals produïts per les empreses subministradores per incompliment del principi de precaució que recull la Llei. L'ACC ha d'intervenir no només en els casos en què rebí denúncia per part de l'usuari del servei o d'un ajuntament que hagi detectat un tall il·legal sinó que ha d'actuar de manera preventiva i realitzar inspeccions d'ofici. Al juliol del 2017 l'ACC havia tramitat més de 200 expedients però no tenim constància que s'hagi continuat amb les inspeccions d'ofici. Cal reactivar-ho urgentment.
8. Signatura immediata dels convenis que preveu la llei amb les empreses subministradores, en especial les empreses energètiques, per tal d'eixugar el deute de les famílies en risc d'exclusió residencial i garantir, junt amb la prohibició del talls, el dret als subministraments bàsics. En el termini d'un mes, el Govern, a través de la implicació directa del President, ha d'haver mantingut una reunió com a mínim amb els màxims responsables de les dues companyies elèctriques amb més clients a Catalunya, Endesa i Naturgy, per tancar un acord amb les mateixes i es signin els convenis per posar fi a l'angoixa que genera l'acumulació del deute a les famílies.
9. Implementació immediata del protocol de detecció de casos de pobresa energètica a través de la intervenció del cos de Bombers de la Generalitat.
10. Elaboració d'un protocol per part de la Generalitat pel qual obligui a les empreses subministradores d'energia a la instal·lació de comptadors socials de caràcter provisional per als subministraments d'electricitat i de gas en habitatges en situació d'ocupació en precari de persones en situació de vulnerabilitat.
11. Fer públiques les dades dels talls aturats des de l'entrada en vigor de la Llei 24/2015 (les últimes dades facilitades des del Govern són de principis de 2017 i parlaven de

ALIANÇA CONTRA
LA POBRESA ENERGÈTICA

40.000 talls aturats, cal actualitzar-les) així com recollir la informació que es sistematitza dels ajuts que s'han pagat en factures, o si hi hagut actuacions a les llars, totes desagregades per gènere.

El seu **compromís inicial**, a l'espera dels resultats del treball conjunt que es va endegar, fou:

- A. Compromís d'efectuar les reunions amb tots els departaments implicats juntament amb el Grup Promotor i amb la presència del President per tal de concretar resultats i fer-ne seguiment en una pròxima reunió el mes de maig.
- B. Compromís de fer una campanya comunicativa per part de la Generalitat per tal de donar a conèixer a tota la ciutadania els drets que recull la Llei 24/2015 i com exigir-los, tant en la part d'habitatge com en la de pobresa energètica.
- C. Compromís d'informar als grans tenidors d'habitatge per carta sobre l'obligatorietat d'aturar els desnonaments i oferir un lloguer social a les famílies en situació de vulnerabilitat, així com informar als municipis dels recursos i protocols per tal de fer-ho efectiu.
- D. Compromís de traslladar personalment al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya la necessitat de coordinació entre jutjats i ajuntaments per tal de garantir el compliment de la Llei 24/2015 i les sancions corresponents en el cas del seu incompliment.
- E. Compromís de convocar una reunió amb els Departaments de Treball, Afers Socials i Famílies, d'Empresa i Coneixement, i d'Interior amb el President i el Grup Promotor per tal de desencallar la signatura de convenis amb les subministradores i resoldre la qüestió del deute de les famílies vulnerables així com posar en marxa el protocol de detecció de casos de pobresa energètica a través de Bombers de la Generalitat.

En data d'11 de juliol tornem a reunir-nos amb el President Torra i amb els Departaments de Territori i Sostenibilitat, d'Empresa i Coneixement, de Treball, Afers Socials i Famílies; amb **l'objectiu de valorar els avenços, els aspectes no assolits i d'obtenir un compromís dels propers passos imprescindibles a realitzar.**

BALANÇ DE LES REUNIONS DE TREBALL:

Les reunions derivades del compromís A han estat les següents:

Reunions sectorials d'habitatge: dies 20 març, 10 abril, 2 de maig, 14 de juny, 4 de juliol

- La primera trobada fou de presa de contacte i no s'havien iniciat actuacions concretes, per tant el Departament va informar de les accions que estava duent a terme.

ALIANÇA CONTRA
LA POBRESA ENERGÈTICA

- Per a la segona trobada el Grup Promotor va sol·licitar informació sobre la Mesa d'emergències i l'activació d'habitatge social per a posar-la a zero. Es va compartir informació al respecte però sense entregar cap documentació.
- A la tercera trobada, es va rebre un document previ amb gran part de la informació requerida sobre la Mesa i les vies de provisió d'habitatge d'emergència i es van posar en marxa les demandes 1 i 4 (queden pendent les formacions el setembre d'enguany). S'acorda fer una sessió jurídic-tècnica específica per tractar l'aplicació de la cessió obligatòria i es demana un càlcul i justificació de la via inclosa en el Decret 5/2019.
- A la quarta trobada, des del Grup Promotor vam proposar una fórmula de concreció normativa per aplicar l'article 7 de la cessió obligatòria d'habitatges buits de les entitats financeres per tal de mobilitzar-los a lloguer social, compartint un informe jurídic, i es van posar sobre la taula possibles propostes d'ampliació de la Llei 24/2015 amb l'objectiu de respondre a noves situacions de vulneració del dret a l'habitatge i exclusió residencial. Des del Departament, el Secretari d'Hàbitat Urbà i Territori, el Sr. Agustí Serra i la Directora de l'Agència, la Sra. Judith Grifeu, van mostrar el compromís d'estudiar-ho, així com de compartir un càlcul de preus de la proposta d'associar preus d'expropiació d'ús minorada per a la cessió d'habitatges recollida a la 24/2015.
- A la cinquena i darrera trobada, on va assistir la Directora de l'Agència, així com el Director adjunt i la responsable de Serveis Jurídics del Departament, es va endegar un intercanvi i valoració de les propostes jurídiques formulades pel Grup Promotor a l'anterior reunió entorn la cessió obligatòria i la possible ampliació i millora de la norma en diferents aspectes. Per part del Departament es va donar un retorn inicial sobre les que s'acceptaven i les que no, adoptant un compromís d'estudiar-les amb més profunditat i fent un exercici de reflexió i innovació jurídica. Resta pendent d'obtenir un nou retorn sobre la proposta de definir un preu de les cessions d'habitatges buits més proper a l'establert per l'article 7 referenciant-lo al de protecció oficial de règim especial amb un coeficient de reducció.

Recapitulant, s'ha avançat en alguns aspectes, però **manquen actuacions clau**:

- No hi ha cap pla de xoc amb calendari per fer front a la saturació de les meses d'emergència i posar-les a zero.
- No es disposa d'informació sobre la reunió amb el TSJC.
- S'ha avançat en converses, però no s'ha concretat normativament el preu de la cessió obligatòria, aspecte clau per aplicar-la.
- Resta pendent el retorn sobre la possible ampliació de la Llei 24/2015..

ALIANÇA CONTRA
LA POBRESA ENERGÈTICA

La reunió derivada del compromís B, fou la següent:

Reunió sectorial de Comunicació: 23 de maig.

Arran del compromís C, l'activació d'una campanya comunicativa era un pas clau i primordial per garantir l'aplicació plena del potencial protector de drets de la Llei 24/2015 un cop restituïda la mesura anti-desnonaments, reforçant a més les mesures de pobresa energètica, que evitaren la impugnació gràcies a la pressió social. Després d'insistir molt per convocar-la, el 23 maig vam mantenir reunió poc fructífera amb l'àrea de Comunicació de Presidència, el responsable de la qual desconeixia la Llei 24/2015, pel que va caldre explicar la norma i el seu potencial de garantia de drets.

A la trobada vam acordar que el Grup Promotor enviaria una proposta completa de campanya de comunicació, la qual es va fer arribar la setmana següent per tal de rebre resposta ràpida i activar aquesta actuació. Després de diversos contactes, per telèfon i mail, no hem tingut resposta ni sabem com està la campanya de comunicació.

Les reunions derivades del compromís E, han estat les següents:

Reunions sectorials pobresa energètica: dies 3 i 16 d'abril, 21 de juny.

- La primera trobada va tenir lloc amb el Secretari d'Empresa i Competitivitat, el Sr. Joaquim Ferrer, i el Secretari d'Afers Socials i Famílies. En aquesta reunió el Grup Promotor va sol·licitar informació prèviament per via de correu electrònic sobre les sancions tramitades per part de l'Agència Catalana del Consum (ACC) per talls il·legals i talls aturats a partir de l'elaboració d'informes per part de Serveis Socials. Des del Departament d'Empresa i Coneixement s'aporten algunes dades dels expedients sancionadors però no amb la concreció demandada. Hi ha el compromís de remetre-la setmana següent. Des del Departament de Benestar social no s'aporten les dades dels talls aturats i es comprometen en enviar-les la setmana següent, informació que 3 mesos després encara no ha estat enviada.

Pel que fa a la signatura dels convenis, el Secretari d'Empresa i Competitivitat es compromet a reactivar-la amb una primera ronda de reunions amb les principals elèctriques abans de Setmana Santa i convocar una reunió posterior per fer retorn i pensar properes passes.

En relació amb el protocol de detecció de casos de pobresa energètica a través de la intervenció de Bombers de la Generalitat, el Secretari d'Afers Socials i Famílies ens transmet que s'han produït dues reunions amb el Departament d'Interior per reactivar el mecanisme i que s'activarà de nou una prova pilot però no concreta quan, a quins parcs ni tenen proposta treballada de com vehicular la informació a Serveis Socials. Tot i reclamar una reunió entre el Grup Promotor i els dos departaments implicats

ALIANÇA CONTRA
LA POBRESA ENERGÈTICA

per tal de consolidar la posada en marxa de l'eina, no hi ha un compromís des del Departament al respecte.

Per últim, respecte al protocol pel qual obligui a les empreses subministradores d'energia a la instal·lació de comptadors socials de llum i de gas en habitatges en situació d'ocupació en precari de persones en situació de vulnerabilitat, se'ns comenta que hi ha dubtes jurídics al respecte i des del Grup Promotor ens comprometem a remetre un informe jurídic i un esborrany de protocol perquè l'equip del Departament el contrasti.

- La segona reunió de treball es produeix a l'Agència Catalana del Consum amb la nova directora, la Sra. Elisabet Abad, i el seu equip. El GP va sol·licitar prèviament informació sobre les sancions per part de l'ACC per talls il·legals, els expedients incoats i sobre si segueixen les inspeccions d'ofici de caràcter preventiu. Des de l'ens, confirmen que continuen les inspeccions d'ofici cada dos mesos i que no s'han aturat. En relació a les dades no disposen d'elles, però es comprometen en enviar-les.
- La tercera i última reunió de treball es produeix amb el Secretari d'Empresa i Competitivitat, el Sr. Joaquim Ferrer, qui ens trasllada el resultat de la primera ronda de reunions amb les principals companyies elèctriques i ens informa que al llarg del mes de juliol es produirà una segona convocatòria per seguir avançant, malgrat que només es discuteix dels impagaments futurs i no del deute acumulat.

Pel que fa al protocol, el Secretari informa que l'equip jurídic ha emès un informe que contrari a la seva elaboració. Se sol·licita aquest informe, que és remès tres setmanes després. Davant la baixa qualitat tècnica d'aquest, es reclama reunió personal amb l'equip jurídic per discutir des d'un punt de vista tècnic els motius de desacord.

Per últim, es facilita al Grup Promotor tant per escrit com per via digital les dades demandades sobre expedients incoats.

En resum, malgrat alguns petits avenços, manquen encara **compromisos clau per assolir**:

- Signatura dels convenis entre Generalitat i subministradores, no tractant només els impagaments futurs, sinó també el deute acumulat.
- Elaboració del protocol d'instal·lació de comptadors socials en llars en situació d'ocupació en precari en el cas de famílies en situació de vulnerabilitat.
- Informació transparent sobre l'aplicació del Protocol de Bombers.
- Dades actualitzades sobre el nombre de talls evitats a partir dels informes de risc d'exclusió residencial tramitats a Serveis Socials.

ALIANÇA CONTRA
LA POBRESA ENERGÈTICA

COMPROMISOS PENDENTS I CALENDARI:

En resum, a grans trets, de les propostes del Grup Promotor **s'han assolit les següents**:

- Enviament urgent d'una carta del Govern als grans tenidors per fer explícit formalment que s'ha recuperat la vigència de la norma i que cal realitzar ofertes de lloguer social obligatòries en casos de dació en pagament i desnonaments per impagament d'hipoteca i de lloguer, advertint que l'incompliment porta associat sancions greus de fins a 90.000 euros i l'obligació de real·lotjar les persones en Mesa d'emergències protegides per la norma. Comunicació oficial als alcaldes/ses per tal que realitzin el control del compliment de la norma i apliquin les sancions derivades si no es produeixen les ofertes de lloguer social o no es fan en els termes que marca la llei.
- Facilitació immediata dels protocols d'aplicació de la Llei -incloent models d'exigibilitat i sancions- als professionals de la Generalitat, Ajuntaments, Consells Comarcals; realització de formacions arreu del territori per a professionals públics i altres implicats, inclosos els referents a l'articulat de pobresa energètica i el d'habitatge (s'han previst pels mesos de setembre/octubre).
- Converses i treball conjunt entorn la concreció normativa per aplicar l'article 7 de la cessió obligatòria d'habitatges buits de les entitats financeres per tal de mobilitzar-los a lloguer social.
- L'Agència Catalana del Consum ha d'intervenir no només en els casos en què rebí denúncia per part de l'usuari del servei o d'un ajuntament que hagi detectat un tall il·legal sinó que ha d'actuar de manera preventiva i realitzar inspeccions d'ofici. És necessari també actualitzar l'estat de totes dels expedients sancionadors incoats, detallant la fase del procediment, el municipi de la família afectada i l'empresa implicada.

Malgrat aquests compliments, des del Grup Promotor detectem que **la resta de compromisos no han estat assolits i al mateix temps reclamem una calendarització** perquè els acords tinguin lloc:

- Aplicació d'un pla de xoc amb calendari per fer front a la llista d'espera de les meses d'emergència i posar-les a zero.
 - **Després de 4 anys de l'entrada en vigor de la norma, reclamen que el Govern lideri junt amb el Grup Promotor l'aplicació del "Pla de xoc: 2020 mesa d'emergència a zero".**
- Difusió entre la ciutadania a través d'una campanya pública intensiva per tots els mitjans -inclosa TV i presència en espai públic- dels drets que la Llei proveeix a la

ALIANZA CONTRA
LA POBREZA ENERGÉTICA

població en situació de risc d'exclusió residencial, de la responsabilitat de les administracions en la seva protecció, dels recursos i els canals existents a tal efecte, i de les obligacions que determina pels privats.

- **Aconseguida la restitució de gran part d'aquesta llei pionera d'emergència habitacional, cal activar una campanya per la seva aplicació plena al mes de setembre de 2019.**
- Comptar amb la participació del Grup Promotor en la interlocució directa amb el TSJC amb l'objectiu d'actualitzar el protocol de comunicació de desnonaments entre Jutjats i Ajuntaments, garantir el coneixement dels jutges/ses i operadors jurídics de la norma, per garantir el seu compliment íntegre, així com el contrast efectiu de les ofertes de lloguer social anti-desnonaments mensuals i les sancions que se n'hagin de derivar.
 - **Cal actualitzar al mes de setembre el protocol de comunicació de desnonaments del TSJC i la Conselleria Justícia del 2013, ja que fa esment tan sols a la Llei 12/2007 de serveis socials i a la Llei 39/2006 de promoció de l'autonomia personal i l'atenció a les persones en situació de dependència; i obvia la Llei 24/2015 o les determinacions de l'article tercer apartat tres del Real Decreto Ley 7/2019 (comunicació d'ofici a serveis socials i suspensió d'1 o 3 mesos perquè serveis socials actuï).**
- Endegar amb celeritat i urgència actuacions decidides de mobilització de l'habitatge buit per a garantir la funció social de la propietat i augmentar el parc d'habitatges assequibles de lloguer, amb prioritització del mecanisme de cessió obligatòria d'habitatges de grans propietaris als preus de lloguer que marca la norma i garantint un traspàs mínim de recursos públics als privats. Utilitzar tots els recursos que proporciona la normativa d'habitatge com són les sancions i d'altres mesures efectives. No s'ha concretat normativament el preu de la cessió obligatòria, aspecte clau per aplicar-la.
 - **Concretar al setembre a través d'un reglament o instrument legislatiu propi un preu i procediment de la cessió obligatòria d'habitatges buits que s'allunyi el mínim del previst per l'article 7 de la Llei 24/2015 i que no l'equipari als preus i procediment de l'expropiació d'ús. La mobilització d'habitatge social està vinculada a l'aplicació i efectivitat del Pla de joc del primer punt.**
- Donar retorn definitiu sobre les propostes d'ampliació de la Llei 24/2015 amb l'objectiu de respondre a noves situacions de vulneració del dret a l'habitatge i exclusió residencial.

ALIANÇA CONTRA
LA POBRESA ENERGÈTICA

- **Valorar i fer un esforç per incorporar les propostes del Grup Promotor a les iniciatives legislatives del Govern previstes pel curs 2019-2020 i comptar amb el seu acord en la forma d'incloure-les.**
- Signatura immediata dels convenis que preveu la llei amb les empreses subministradores, en especial les empreses energètiques, per tal d'eixugar el deute de les famílies en risc d'exclusió residencial i garantir, junt amb la prohibició dels talls, el dret als subministraments bàsics. En el termini d'un mes, el Govern, a través de la implicació directa del President, haver mantingut una reunió com a mínim amb els màxims responsables de les dues elèctriques amb més clients a Catalunya, Endesa i Naturgy, per tancar un acord amb les mateixes i se signin els convenis per posar fi a l'angoixa que genera l'acumulació del deute a les famílies.
 - **Després de 4 anys des de la seva entrada en vigor, reclamem que aquests convenis siguin signats abans d'acabar l'any 2019.**
- Implementació immediata del protocol de detecció de casos de pobresa energètica a través de la intervenció de Bombers de la Generalitat.
 - **Davant de la prova pilot a vuit parcs del territori que, teòricament, ha de finalitzar el novembre, reclamem que, un cop acabada la mateixa i s'hagi produït la corresponent avaluació, el protocol s'apliqui seguidament al conjunt de parcs del cos.**
- Elaboració d'un protocol per part de la Generalitat pel qual obligui a les empreses subministradores d'energia a la instal·lació de comptadors socials de llum i de gas en habitatges en situació d'ocupació en precari de persones en situació de vulnerabilitat.
 - **Davant els dubtes de l'equip jurídic del Departament d'Empresa, reclamem una reunió presencial amb el mateix per tal de desencallar la situació i que el protocol pugui veure la llum al llarg del mes de setembre.**
- Fer públiques les dades dels talls aturats des de l'entrada en vigor de la Llei 24/2015 (les últimes dades donades des de govern són de principis de 2017 i parlaven de 40.000 talls aturats, cal actualitzar-les) així com recollir la informació que se sistematitza dels ajuts que s'han pagat en factures, o si hi han hagut actuacions a les llars, totes desagregades per gènere.
 - **Després de tres mesos, seguim reclamant unes dades que no haurien de ser difícils d'aconseguir. Per tant, és imprescindible que les xifres ens siguin traslladades abans del mes d'agost.**